

Kritika filosofická

Základním předpokladem konkrétní věcné filosofické kritiky je pochopení toho, co kritizují. To není nic jednoduchého a samozřejmého, neboť předpokladem je přípustnost vytržení určitého tématu ze širšího kontextu. Kritizovaná má pochopitelně vždycky nejen možnost, ale spíše sklon odvolávat se na širší kontext ať už již publikovaný, anebo právě jej naznačovat a předvádět, a konečně jeho sdělení třeba jen ohlašovat a slibovat. Na kritiku nelze klást požadavky, aby se zabývala všemi tématy, které v daném textu (ať krátkém nebo – tím spíše – v rozsáhlém). Za dostatečnou kritiku lze považovat, když je předvedena a doložena nějaká věcná chyba, nebo když je odhalen nějaký rozpor nebo přinejmenším nedostatek zdůvodněnosti nějakého argumentu. Největším problémem je ovšem tam, kde kritizovaný autor užívá pojmů a pojmových souvislostí, které kritizující neuznává resp. s nimi sám nepracuje a pracovat nechce. To může jít tak daleko, že kritizující zavede jiné pojmy a vypracuje jiné pojmové souvislosti, které ovšem kritizovaný potom odmítá jako nepatřičné a dokonce vadné. To se velmi často stává právě při filosofických disputacích, zatímco v případě diskusí a disputací vědeckých je to mnohem vzácnější.

(Písek, 140914-3.)